

SAKARI ALHOPURON SÄÄTIÖ

TOIMINTAKERTOMUS
2020

Säätiön tarkoitus

Sakari Alhopuron säätiön tarkoituksena on edistää ja tukea

1. lääketieteellistä ja siihen läheisesti liittyvää tutkimusta ja koulutusta,
2. monitieteistä ympäristötutkimusta, luonnon monimuotoisuuden tutkimusta ja luonnonsuojelua,
3. kulttuuria ja suomalaisen yhteiskunnan hyvinvointia sekä
4. liikesivistystä ja yrittäjyyttä.

Säätiön tarkoituksen toteuttaminen toimintakauden aikana

Toimintakausi (15.10.2019 – 31.12.2020) oli säätiön ensimmäinen.

Sakari Alhopuro allekirjoitti säätiön perustamiskirjan 15.10.2019. Säätiön peruspääomaksi Alhopuro luovutti 300.000 € sekä arvopapereita yhteensä 1 907 183,05 €.

Lisäksi hän lahjoitti säätiölle 14.11.2019 arvopapereita yhteensä 37 912 451,61 €.

Säätiö toteuttaa tarkoitustaan jakamalla apurahoja ja avustuksia ansioituneille tutkijoille ja korkeatasoisille tutkimushankkeille. Vuonna 2020 säätiön apurahat suunnattiin lääketiedettä sekä monitieteistä ympäristötutkimusta, luonnon monimuotoisuutta ja luonnonsuojelua edistävään tutkimukseen.

Apurahoja myönnettiin lääketieteessä tai luonnontieteissä tohtorin tutkinnon suorittaneille tutkijoille, jotta heillä olisi mahdollisuus korkeatasoisen tutkimustyön jatkamiseen. Apurahat myönnettiin tutkimushankkeille ja/tai henkilökohtaisina työskentelyapurahoina. Säätiöltä haettavan rahoituksen kokonaissumma oli enintään 60 000 euroa hakijaa kohden.

Tutkimushankkeiden arvioinnissa kiinnitettiin huomiota tutkimusaiheen ja -suunnitelman lisäksi aikaisemmin tehtyyn tutkimukseen ja tutkijan mahdollisuuksiin toteuttaa tutkimuksensa.

Apurahojen hakuaika oli 1.-29.2.2020. Hakemukset tehtiin sähköisesti säätiön verkkosivuilla sijaitsevan linkin kautta. Hakukriteerit ja hakuohjeet esiteltiin sähköisessä hakujärjestelmässä sekä säätiön verkkosivuilla.

Säätiö sai yhteensä 186 apurahahakemusta. Saapuneista hakemuksista 65 prosenttia suuntautui lääketieteelliseen ja 35 prosenttia luonnontieteelliseen tutkimukseen. Mukana oli myös hankkeita, jotka kattavat molempia tieteenaloja. Myönteisen päätöksen sai 16 hakijaa, joille hallitus myönsi apurahaa yhteensä 749 996 €. Apurahan hakijoille ilmoitettiin päätöksistä henkilökohtaisesti sähköpostilla. Apurahan saajat julkistettiin myös säätiön internetsivuilla toukokuun lopussa.

Apurahapäätökset

Hynninen Johanna, TYKS, 60 000 €

"Kiertävä soluvapaa kasvainDNA (ctDNA) apuna epiteliaalisen munasarjasyövän kliinisen hoidon räätälöinnissä"

Kaunisto Kari, Turun yliopisto, 60 000 €

"Hyönteisten suolistomikrobiston lajisto ja sen vaikutukset lisääntymismenestykseen"

Laitinen Tomi, Turun yliopisto, 60 000 €

"The long-term effects of child, adolescent, and young adult lipid and lipoprotein levels on future cardiovascular disease"

Lehtimäki Jenni, Suomen ympäristökeskus, Hki, 45 000 €

"VIHERIKKUNA – Vihreille ympäristöille altistumisen ajanjakso ja lapsuuden tyypilliset elintasosairaudet"

Mäkinen Katja, Turun yliopisto, 60 000 €

"Jodin ja kilpirauhashormoneiden esiintyminen ja merkitys Itämeren eliöstössä ja ekosysteemin säätelyssä"

Nevalainen Jaana, Oulun yliopisto, 60 000 €

"PEPPI-tutkimus: Istukan toimintahäiriölle alttiiden äitien identifiointi ensimmäisen ja kolmannen raskauskolmanneksen aikana"

Oksanen Julle, Aalto-yliopisto, 20 000 €

"Digital era, light pollution & forgotten conceptual thinking, city beautification metaphors and lost thinking, city beautification metaphors and lost direction of the paradigm in architectural darkness design"

Pietikäinen Annukka, Turun yliopisto, 60 000 €

"Uusi menetelmä borrelioosidiagnostiikan tueksi - Borrelioosin kuvantaminen positroniemiisiotietokonetomografian (PET-TT) avulla"

Poosakkannu Anbu, Turun yliopisto, 23 269 €

"Characterization of microbial communities of migratory birds and bats in northern Europe."

Rainio Miia, Turun yliopisto, 60 000 €

"Metallien vaikutus varpuslintujen mikrobiyhteisöön (Impacts of metal pollution on early-life environment of passerine birds)"

Seltmann Martin, Turun yliopisto, 20 728 €

"To be or not to be social? Causes and health consequences of sociality and friendship"

Sormunen Jani, Turun yliopisto, 60 000 €

"Eläinlajiston monimuotoisuus ja sen vaikutukset puutiaisten ja puutiaisvälitteisten taudinaiheuttajien esiintymiseen Seilin saarella"

Takeda Akira, Turun yliopisto, 60 000 €

"The impact of endothelial and stromal cell heterogeneity on cancer cell fitness"

Uusitalo Valtteri, HUS, 34 000 €

"Sydänamyloidosisin kajoamaton diagnostiikka ja tyypittäminen PET-kuvantamisen avulla"

Vakili Hossein, Åbo Akademi, 43 728 €

"Novel formulation of nanoparticle-based levothyroxine sodium by inkjet printing technology for precision medicine"

Weijola Valter, Turun yliopisto, 23 269 €

"Species diversity and ecology of the herpetofauna of New Guinea"

Säätiön viestintä

Säätiön viestinnässä on pyritty avoimuuteen, läpinäkyvyyteen ja selkeyteen. Säätiön ensisijainen viestinnän väline on verkkosivut, joille kootaan jäsennellysti tietoa säätiöstä ja sen toiminnasta.

Tärkein sidosryhmä, jota viestinnällä halutaan tavoittaa, on apurahojen hakijat ja -saajat. Verkkosivuilla on kattavat ohjeet apurahan hakijoille sekä apurahan saajille. Apurahan saajat julkistettiin säätiön verkkosivuilla toukokuun lopussa.

Verkkosivuilla kerrotaan myös muut oleelliset tiedot kuten säätiön säännöt, hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja sekä yhteystiedot. Sivuilta löytyvät säätiön toimintakertomus ja taloudelliset tiedot.

Säätiö haluaa omalta osaltaan tehdä näkyväksi tutkijoiden tekemää työtä julkaisemalla verkkosivullaan blogeja, joissa apurahan saaneet tutkijat voivat kertoa tärkeästä ja merkityksellisestä työstään. Blogit ilmestyvät joka kuukauden ensimmäisenä torstaina. Vuonna 2020 on julkaistu seitsemän blogikirjoitusta, ja blogisarja jatkuu taas tammikuussa 2021.

Verkkosivuilta voi tilata itselleen uutiskirjeen, jossa säätiö tiedottaa lukijoilleen ajankohtaisista aiheista ja johon on linkitetty uusimmat blogikirjoitukset. Vuonna 2020 säätiö lähetti neljä uutiskirjettä.

Lisäksi verkkosivuilta löytyvät säätiön julkaisemat tiedotteet sekä artikkeleita säätiölle läheisistä aiheista.

Viestinnän tarkoitus on tehdä säätiötä tunnetuksi, jotta apurahan tarvitsijat tietäisivät, mille toimialoille apurahoja on mahdollista säätiöstä saada ja tuntisivat periaatteet, joiden pohjalta apurahojen saajat päätetään.

Viestinnällä pyritään myös tukemaan säätiön tavoitteiden toteutumista.

Tietosuoja

Lähettyessään apurahahakemuksen säätiölle hakijat luovuttavat säätiölle itseään koskevia tietoja, joista muodostuu säätiölle henkilötietoja koskeva rekisteri. Henkilötietoja käytetään apurahahakemusten ja myönnettyjen apurahojen käsittelyyn ja yhteydenpitoon sekä sähköisen palvelun toiminnan seurannan mahdollistamiseksi ja kehittämiseksi. Tietosuojaseloste löytyy säätiön verkkosivuilta.

Uutiskirjeen tilaajat luovuttavat säätiölle sähköpostiosoitteensa, josta muodostuu säätiölle henkilötietoja koskeva rekisteri. Rekisterin tietoja käytetään säätiön yhteydenpitoon ja viestintään sekä toiminnan dokumentointiin ja kehittämiseen. Uutiskirjettä koskeva tietosuojaseloste löytyy uutiskirjeestä.

Hallitus ja toimitusjohtaja

Säätiön hallituksen puheenjohtajana on toiminut Sakari Alhopuro ja varapuheenjohtajana Pentti Huovinen. Hallituksen muut jäsenet ovat Jyri Heinonen ja Ilppo Vuorinen. Hallitus on kokoontunut ensimmäisen toimintavuotensa aikana yhteensä kolmetoista kertaa.

Säätiön toimitusjohtaja on Carita Rantanen, joka toimii myös hallituksen sihteerinä.

Tilintarkastus

Säätiön tilintarkastajana on toiminut Tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tarkastajanaan KHT Anne Malin.

Säätiöt ja rahastot ry

Sakari Alhopuron säätiö on Säätiöt ja rahastot ry:n jäsen. Sen tarkoituksena on toimia apurahoja ja -kavien suomalaisten yleishyödyllisten säätiöiden, rahastojen ja yhdistysten yleisten ja yhteisten etujen ajajana sekä edistää ja kehittää jäsenistön hyvää toimintatapaa ja ammattitaitoa.

Säätiön lähipiiri

Säätiön lähipiiriin ovat kuuluneet hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja tilintarkastaja perheineen sekä heidän vaikutusvallassaan olevat yritykset.

Vuonna 2020 hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle maksettiin palkkaa ja palkkioita yhteensä 217 310 €.

Tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:lle on maksettu tilintarkastuspalkkiona 3 586,70 (sis. alv).

Lakipalveluista on maksettu hallituksen jäsenen omistamalle JTJE-tasku Oy:lle 5 716,40 € (sis. alv) ja Asianajotoimisto Jyri Heinonen Oy:lle 9 511,50 € (sis. alv).

Muita vastikkeellisia tai vastikkeettomia tapahtumia lähipiiriin kuuluvien kesken ei ole ollut. Lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty avustuksia, rahalainoja eikä heidän puolestaan ole annettu vastuusitoumuksia.

Säätiön varainhoito ja talous

Säätiön omaisuus koostuu Sakari Alhopuron lahjoittamasta peruspääomasta sekä lisälahjoituksena saadusta arvopaperiomaisuudesta. Säätiön luonteeseen kuuluva tarkoitus on toimia ikuisesti. Säätiö ei siten käy arvopapereillaan aktiivisesti kauppaa rahoitusmarkkinoilla lyhyen aikavälin voiton tavoittelemiseksi. Säätiön hallitus seuraa sijoitusten tuottoa säännöllisesti kokouksissaan.

Sijoitusvuosi oli hyvin erikoislaatuinen. Suomessa ja koko maailmassa elettiin poikkeusoloja uuden viruksen leviämisen vuoksi. Vuoden 2019 lopussa Kiinassa havaittiin täysin uuden koronaviruksen leviäminen. Kiinan koronavirusepidemiasta saatiin kansainvälisesti tietoa vasta tammikuun 2020 alussa. Covid-19-virus levisi laajalle ja on aiheuttanut suurta kuolleisuutta. Pandemia on saavuttanut käytännössä kaikki maailman maat.

Suomessa ja koko maailmassa aloitettiin viruksen leviämistä estävät varotoimet, hygieniaohteistukset, liikkumisrajoitukset, koulujen ja korkeakoulujen sulkemiset. Yhteiskunnan sulkemisen tavoitteena oli estää viruksen leviäminen ihmisestä toiseen ja varmistaa terveydenhuollon edellytykset hoi-

taa niin koronapotilaat kuin muutkin potilaat parhaalla mahdollisella tavalla. Kesällä koronavirustautitilanne näytti hetken jo paremmalta, mutta loppukesästä alkoi maailmalla ns. toinen aalto, jolloin rajoitustoimenpiteitä taas tiukennettiin.

Rajoitustoimenpiteet ovat johtaneet moniin jokapäiväisiin elämän muutoksiin. Kansainvälinen henkilöliikenne on lähes kokonaan pysähtynyt. Monien yritysten toiminta on supistunut tai jopa kokonaan lakannut, koska asiakkaita ei enää ole.

Koronavirukseen tehoavaan rokotteen kehittäminen alkoi heti keväällä. Kehitysprojekteja on ollut käynnissä useita eri puolilla maailmaa. Ensimmäiset uutiset valmiista rokotteesta saatiin jo marraskuun alussa, ja Iso-Britannia aloitti ensimmäisenä rokottamisohjelman joulukuun alussa. On laskettu, että kevään 2021 aikana saadaan rokotettua suurin osa kehittyneen maailman väestöstä. Kuitenkin rokotusohjelman pitää kattaa koko maailma, ennen kuin virus saadaan aisoihin.

Viruksen leviämisen takia osakekurssit romahtivat syöksyyn maaliskuussa kaikkialla maailmassa. Pelättiin pitkään kestävää osakkeiden arvojen laskua. Kurssikäyrät palautuivat jo keväällä yllättävän nopeasti entiselle tasolle ja jopa korkeammalle. Kuitenkin niillä sektoreilla, joihin koronavirus iski pahiten, kurssikehitys jatkoi laskuaan.

Elvyttävä rahapolitiikka, positiiviset rokoteuutiset sekä Yhdysvaltojen presidentinvaalituloksen ratkeaminen marraskuussa saivat osakekurssit nousemaan jopa 20 % yhdessä päivässä. Synkimmät ennusteet talouskehityksestä ja yritysten tulospuskasta eivät toteutuneet.

Kevään 2020 aikana pörssiyhtiöiden yhtiökokouksia ensin peruutettiin ja sitten siirrettiin viruksen takia. Useat pörssiyhtiöt vähensivät hallitusten suunniteltua osingonjakoa tai pilkkoivat osingonmaksun kahteen eri maksupäivään. Tämä aiheutti säätiön hallitukselle päänvaivaa keväällä, kun piti suunnitella ja päättää jaettavan apurahan määrästä. Lopulta toukokuun loppuun mennessä, kun lopulliset apurahapäätökset tehtiin, tiedettiin, että säätiö tulee saamaan budjetoidun määrän osinkoja. Näin ollen apurahamääräkin oli budjetoidun suuruisen.

Toimintakauden aikana säätiön sijoitussalkun markkina-arvo kehittyi lopulta suotuisasti. Varallisuus markkina-arvoin mitattuna oli vuodenvaihteessa 56 127 545,58 € ja se koostui säätiön suoraan omistamasta arvopaperisalkusta. Arvopaperisijoitusten tuotto vuonna 2020 oli 42,88 %. Tuottoprosentissa on huomioitu tuottoina saadut osingot, realisoidut voitot ja tappiot osakemyynneistä sekä omistusten realisoitumaton arvomuutos tarkastelujaksolla.

Hallitus on laatinut perustamisensa alussa sijoitustoiminnan periaatteet, joiden mukaan säätiön hallitus tekee sijoitusvarallisuutta koskevat päätökset.

Säätiön tuotot muodostuvat sijoitusten tuotoista eli pörssiosakkeille maksettavista osingoista ja osakkeiden myynnistä saatavista myyntivoitoista. Säätiön kulut muodostuvat sijoitustoiminnan kuluista eli osakkeiden myynnistä johtuvista myyntitappioista ja varainhoidon palkkioista, hallinnon, viestinnän sekä hakemusten tutkimiseen ja arviointiin liittyvät kuluista.

Säätiön tilinpäätös 31.12.2020

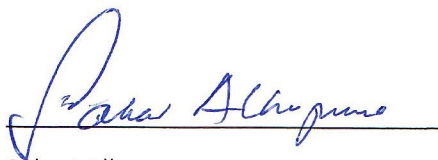
Säätiön taseen loppusumma on 39 661 611,78 € ja oma pääoma on 39 341 875,77 €. Tilikauden tulos on 37 134 692,72 €. Arvopaperit on tilinpäätöksessä arvostettu käypiin arvoihin siltä osin kuin käypä arvo on ollut pienempi kuin alkuperäinen hankintahinta. Mikäli käypä arvo on tilinpäätöshetkellä korkeampi kuin hankintahinta, tilinpäätöksessä on käytetty hankintahintaa.

Katsaus vuoteen 2021

Toimintavuoden aikana tullaan jatkamaan ensimmäisenä vuonna hyväksi havaittua apurahanhakuprosessia. Hakuaika on helmikuu ja päätökset tehdään toukokuun loppuun mennessä. Apurahat suunnataan edelleen lääketiedettä sekä monitieteistä ympäristötutkimusta, luonnon monimuotoisuutta ja luonnonsuojelua edistävään tutkimukseen. Säätiö laajentaa toimintaansa myös muille perustamiskirjassa määritetyille kohdealueille, etenkin liikesivistyksen ja yrittäjyyden tukemiseen.

Poikkeusolot koronaviruspandemian johdosta tulevat varmasti vaikuttamaan jollakin tasolla säätiön toimintaympäristöön ja toimintaan sekä säätiön sijoitusvarallisuuteen ja sen tuotto-odotuksiin. Lyhyen aikavälin kurssiheilahteluilla ei ole vaikutusta säätiön toimintaan.

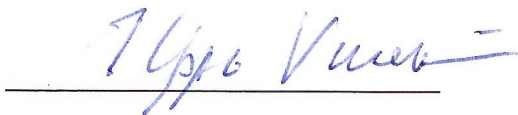
Turussa 13. 1. 2021

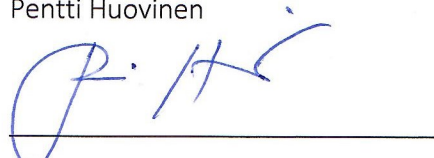
Sakari Alhopuro

Pentti Huovinen

Ilppo Vuorinen

Jyri Heinonen

Carita Rantanen